

MAJANDUS- JA KOMMUNIKATSIOONIMINISTEERIUM
TÖÖSTUSOMANDI
APELLATSIOONIKOMISJON

OTSUS nr 595-o

Tallinnas, 26. novembril 2008. a.

Tööstusomandi apellatsioonikomisjon, koosseisus Harri-Koit Lahek (eesistuja), Edith Sassian ja Tanel Kalmet, vaatas kirjalikus menetluses läbi AS-i Saaremaa Liha- ja Piimatööstus kaebuse, mille objektiks on Patendiameti 17.05.2002. a otsus mitte registreerida kaubamärki „Ehtne ja Saaremaine!“ (taotlus nr M200100164) AS-i Saaremaa Liha- ja Piimatööstus nimele klassides 29 ja 30.

Asjaolud ja menetluse käik

Tööstusomandi apellatsioonikomisjonile (edaspidi komisjon) esitas 16.07.2002 kaebuse AS Saaremaa Liha- ja Piimatööstus (edaspidi kaebaja, Pikk 64, 93815 Kuressaare), keda esindab patendivolinik Jüri Käosaar. Kaebus võeti menetlusse nr 595 all ja eelmenetlejaks määrati Harri-Koit Lahek.

Kaebuse sisu, kaebuse esitaja taotlus kokkuvõtlikult

17.05.2002 otsusega keeldus Patendiamet kaubamärgi „Ehtne ja Saaremaine!“ (taotlus M200100164, esitatud 24.01.2002) registreerimisest kaebaja nimele klassides 29 ja 30.

Kaebaja on seisukohal, et Patendiamet on ekslikult leidnud, et kaubamärk „Ehtne ja Saaremaine!“, mis on 24.01.2001. a esitatud kaubamärgina registreerimiseks klassides 29 ja 30, ei ole kaubamärgina registreeritav vastavalt kaubamärgiseaduse (kuni 31.04.2004 kehtinud redaktsioon, edaspidi KaMS või vana KaMS) § 7 lg 1 p 2 ja 3, mille kohaselt kaubamärgina ei registreerita kaubamärke, millel puudub eristusvõime ning kaubamärke, mis koosnevad üksnes kaupade või teenuste liiki, kvaliteeti, hulka, otstarvet, väärtust, geograafilist päritolu, kaupade tootmise või teenuse osutamise aega või kaupade või toodete teisi omadusi näitavatest tähistest või andmetest või eelnimetatud tähistest või andmetest, mida pole oluliselt muudetud.

Kaebaja ei nõustu Patendiameti seisukohaga, et kaubamärgil olev sõnade kombinatsioon "Ehtne ja Saaremaine!" on kaupade kvaliteeti, omadusi ning geograafilist päritolu näitav.

Kaebaja ei nõustu Patendiameti väitega, et "puhas, tüüpiline, tõeline, õige" termini "ehtne" kontekstis "... näitab toiduainete puhul, et tegemist on kvaliteetsete ja tervislike toodetega..." ja koos sellega saavad tooted kiitva hinnangu. Sõna „ehtne“ on küll omadussõna, kuid kaubamärgi „Ehtne ja Saaremaine!“ kontekstis ei näita ta kaubamärgiga tähistatud kaupade tervislikkust ega kõrget kvaliteeti. Sõnal "ehtne" on mitmeid tähendusi. sh "võltsimatu, tõeline, siiras, teesklematu" (*ÕS 1999*, Lisa 1). Kaubamärgi "Ehtne ja Saaremaine!" kontekstis kasutatakse sõna "ehtne" tarbijatele positiivsete assotsiatsioonide tekitamiseks selle kaubamärgiga tähistatud kaupade puhul.

Kaebaja leiab, et sõna "ehtne" antud kaubamärgi koosseisus ei viita ühelegi konkreetsele kauba omadusele.

Patendiameti seisukoht, et kui kaubamärgi koosseisus kasutatakse omadussõna ning kuigi see omadussõna ise ei viita konkreetsele kauba omadusele, vaid tekitab mingeid assotsiatsioone (puhas, tüüpiline, tõeline, õige, võltsimatu, jne.), siis ei ole see kaubamärk registreeritav, on vastuolus varasema Patendiameti, komisjoni ja ka rahvusvahelise praktikaga ning liialt kitsas KaMS tõlgendus (komisjoni otsus nr 396-o kaubamärgi „EESTI KULDNE JUUST“ kohta). Kaebaja leiab, et Patendiameti seisukoht, et kaubamärgi puhul ei ole tegemist loosungiga, on väär. Patendiamet pole andnud sisulist põhjendust, miks taotletav kaubamärk ei ole käsitletav loosungina.

Termini „loosung“ (ingl. k.- slogan) all mõeldakse:

-juhtlauset, lipukirja - *ÕS, 1999* ; (Lisa 2)

- fraasi, mis jääb kergesti meelde ja kasutatakse grupi või organisatsiooni identifitseerimiseks, või kaupade reklaamimiseks - (vt *Suur Inglise-Eesti Seletav Sõnaraamat, Tallinn, 2000 - SIESS*); (Lisa3)

-mistahes parteid, gruppi, toodet, tootjat või isikut eristav hüüatus, fraas või moto;

lõöksõna või -fraas- *Webster's Encyclopedic Unabridged Dictionary, 1996*. (Lisa 4)

Kaebaja arvamuse kohaselt on antud kaubamärgi puhul tegu loosungiga, mida tuleb käsitleda kui tervikut, sest tema üldine olemus ja tunnused langevad eksimatult kokku loosungi määratlustega. Kaubamärk „Ehtne ja Saaremaine!“ on kergesti meelde jääv ning kasutatav kaebaja kaupade reklaamimiseks. Samuti sobib antud kaubamärk juhtlauseks või lipukirjaks ning eristab kaebajat ja tema tooteid konkurentidest ja nende toodetest.

Kaebaja lisab, et Patendiamet on juhtinud kaebaja tähelepanu asjaolule, et riiklikusse kaubaja teenindusmärkide registrisse on kantud kaubamärk „Ehtne ja Saaremaine! Saaremaa Liha- ja Piimatööstus + kuju“ (reg. nr. 24290, Lisa 5), mille koosseisus olev kogu sõnaline osa, sh ka „Ehtne ja Saaremaine!“ - on loetud kaubamärgi mittekaitstavaks osaks. Seepärast ei nägevat Patendiamet kaebaja arvates põhjust, miks peaks ta sama taotleja poolt registreerimiseks esitatud kaubamärki käsitlema erinevalt juba varem talle registreeritud kaubamärgist.

Kaebaja leiab, et käesolevat taotlust peab käsitlema erinevalt ülalmainitud kaubamärgist ja selle registreerimismenetlusest, kuna:

-ekspertiis teostatakse iga kaubamärgi suhtes eraldi, mida olevat ka Patendiamet oma varasemates kirjades (nt nr. 7/M200000124, 13.02. 2001.) korduvalt rõhutanud;

-KaMS ei reglementeeris varasema kaubamärgi koosseisus oleva mittekaitstava osa esitamist registreerimiseks iseseisvalt ja seejuures muudetud ja märgile sobiva kaupade loeteluga.

Kaebaja palub tühistada Patendiameti otsus nr. 7/ M200100164 kaubamärgi „Ehtne ja Saaremaine!“ klassides 29 ja 30 registreerimiseks keeldumise kohta ning teha Patendiametile ettepanek

taotlus nr. M200100164 uuesti läbi vaadata.

Kaebusele on lisatud:

- kaebuse ära kiri 2 eksemplaris;
- kaebusele lisatud tõendid 5 lehel;
- volikiri;
- lõivu tasumist tõendav dokument.

Patendiameti 04.02.2005 seisukohad kaebuse kohta

Vastavalt KaMS § 7 lg 1 p 3 ei registreerita kaubamärgina kaubamärke, mis koosnevad üksnes kaupade või teenuste liiki, kvaliteeti, hulka, otstarvet, väärtust, geograafilist päritolu, kaupade tootmise või teenuste osutamise aega või kaupade või teenuste teisi omadusi näitavatest tähistest või andmetest või eelnimetatud tähistest või andmetest, mida pole oluliselt muudetud.

Vastavalt KaMS § 7 lg1 p 2 ei registreerita kaubamärgina kaubamärke, millel puudub eristusvõime.

Patendiamet leiab, et kaubamärgi koosseisus olev sõnade kombinatsioon „Ehtne ja Saaremaine!“ on KaMS § 7 lg 1 p 3 mõttes kaupade kvaliteeti, omadusi ning geograafilist päritolu näitav.

Markeerides tooteid nimetatud tähisega, informeeritakse tarbijat sellest, et tegemist on Saaremaalt pärinevate, väga hea kvaliteediga ning tervislike toodetega. Vastavalt "Eesti Kirjakeele Seletussõnaraamatule" tähendab sõna „ehtne“ puhast, tüüpilist, tõelist, õiget, mis näitab antud juhul nimelt seda, et tegemist on kvaliteetse ja tervislike toodetega, seega annab sõna „ehtne“ toodetele kiitva hinnangu.

Kuna antud juhul on tegemist sõnade kombinatsiooniga „Ehtne ja Saaremaine“, mis on kaupade omadusi ja geograafilist päritolu näitav, ei oma see sellest tulenevalt ka eristusvõimet KaMS § 7 lg 1 p 2 mõttes, ehk sõnade kombinatsioon „Ehtne ja Saaremaine!“ ei erista ühe ettevõtja tooteid teise ettevõtte samaliigilistest toodetest.

Kaebaja väide, nagu tekitaks sõna „ehtne“ tarbijais üksnes assotsiatsioone sõltuvalt nende vanusest, soost jne, ei ole õige.

Sõna „ehtne“ näitab tarbijale kaubamärgi „Ehtne ja Saaremaine!“ koosseisus, et tegemist on kvaliteetsete ja tervislike toodetega. Sõna „ehtne“ annab toodetele kiitva hinnangu ja seda hoolimata põhjusest, et sõnale on omistatud nt „Eesti Kirjakeele Sõnaraamatus“ ka teisi tähendusi. Seal esitatud erinevad tähendused on üksnes erinevates kontekstides termini sisu avavad, selgitavad ning mitmed neist vastetest on käsitletavad kui sõna „ehtne“ sünonüümid, mistõttu jääb Patendiamet oma väitele kindlaks, et sõna „ehtne“ näitab antud kaubamärgi koosseisus kauba kvaliteeti ja omadusi.

Patendiamet leiab, et kui kirjendaval sõnal on mitmeid erinevaid tähendusi, siis piisab kui üks neist on KaMS kontekstis kaupa või teenust kirjeldav. Patendiameti käsitluse õigsust kinnitavat ka Euroopa Kohtu 23.10.2003 otsus C-191/01 P (Doublemint), kus kohus on leidnud, et selleks, et OHIM keelduks kaubamärgi registreerimisest artikli 7(1)(c) alusel, ei ole vaja, et antud konkreetne tähis oleks kaubamärgi registreerimise taotluse esitamise hetkel tegelikult kasutusel taotluses nimetatud kaupu või teenuseid või nende omadusi kirjeldavana. Piisavat sellest, nagu sätte sõnastus ise näitab, et sellised märgid ja tähised võivad olla sellistel eesmärkidel kasutusel. Märki registreerimisest tuleb sellisel juhul keelduda kui vähemalt üks võimalikest tähendustest näitab kauba või teenuse omadusi. Käesoleval juhul on Patendiamet otsuses selgitanud eestikeelse sõna „ehtne“ konkreetset tähendust ja leidnud, et sõna „ehtne“ näitab kaubamärgi „Ehtne ja Saaremaine!“ koosseisus toidukaupade osas kauba kvaliteeti ja omadusi .

Patendiamet ei pea asjakohaseks kaebaja esitatud viidet komisjoni otsusele nr 396-o.

Patendiamet ei pea kaebuses esitatud, kaubamärgi „Ehtne ja Saaremaine!“ registreerimisest keeldumise otsuse ümbervaatamisel asjakohaseks ega oluliseks. Patendiamet leiab lisaks, et viide varasemale praktikale sarnastes situatsioonides ja konkreetses asjas tehtud komisjoni otsusele ei ole arvestatavad, sest iga kaubamärki peab käsitlema individuaalselt, arvestades olukorraga kaasnevaid asjaolusid. Komisjoni eelviidatud otsus käsitles konkreetset kaubamärki „EESTI KULDNE JUUST“ ja otsuse põhjendavas osas on selgelt esitatud seisukohad konkreetselt selle märgi ja märgi koosseisu kuuluva sõna „KULDNE“ osas. Patendiamet ei leia seost viidatud kaubamärgi „EESTI KULDNE JUUS T“ ja kaubamärgi „Ehtne ja Saaremaine!“ vahel. Registreerimiseks esitatud kaubamärgi koosseisus olev sõna „Ehtne“ näitab otseselt kauba kvaliteeti ja omadusi, mitte ei tekita assotsiatsioone nagu seda tegi sõna „KULDNE“ registreeritud kaubamärgi „EESTI KULDNE JUUST“ koosseisus.

Patendiamet ei leia, et registreerimiseks esitatud tähis vastab loosungi mõistele, mis on käsitletav ühtse tervikuna ja on registreeritav kaubamärgina.

Patendiamet on otsuse sisustamisel järginud väljakujunenud praktikat ja leiab, et käesolev sõnade kombinatsioon „Ehtne ja Saaremaine!“ ei ole käsitletav loosungina. Kaubamärgipraktikas kasutatav loosungi mõiste ei ole samastatav loosungi mõistega „Eesti Kirjakeele Sõnaraamatus“ või teistes väljaannetes esitatud loosungi mõistega. Patendiamet peab käsitlema eelkõige registreerimiseks esitatud tähist kooskõlas kaubamärgiseadusega ja seetõttu ei tohi märk, sealhulgas ka loosung olla üksnes kirjeldav. Loosungitele ei ole kaubamärgiseaduses teistsuguseid registreerimise või sellest keeldumise kriteeriume sätestatud, kui on teistele märkidele nagu näiteks sõnaline kaubamärk jne. Seoses eeltooduga saab loosungina käsitleda sellist sõnade kombinatsiooni, mis tekitab sõnade kombinatsioonile mõtteliselt uudse tähenduse. Patendiamet leiab, et antud juhul ei ole tegemist loosungiga ning kaubamärgil olevad sõnad ei moodusta üksnes seepärast loosungit, et kombinatsiooni lõppu on lisatud hüüumärk. Kõnealune sõnade kombinatsioon ei ole registreeritav ka KaMS § 7 lg 1 p 2 alusel, kuna see ei oma eristusvõimet ei tervikuna ega üksikute osadena.

Patendiamet ei pea Patendiameti käsitlemise analoogia rakendamise vaidlustamist õigeaks seoses kaebaja poolt registreerimiseks esitatud kaubamärgi ja juba varem kaebajale registreeritud kaubamärgi vahel. Kaebaja olevat vääralt seiskohal, nagu poleks keelatud antud asjas esitatud taotluse alusel teha muudatusi, arvestades, et varasema kaubamärgi koosseisus olev mittekaitstav osa on esitatud registreerimiseks iseseisvalt, seejuures muudetud ja märgile sobiva kaupade loeteluga.

Patendiamet nõustub kaebaja käsitlemisega selles, et igat kaubamärki tuleb käsitleda eraldiseisvana ja uute asjaolude ilmnemisel võib kaubamärgitaotlusele, mis on identne või sarnane varasema kaubamärgiga, teha erineva, st teistsuguse sisuga registreerimisotsuse. Kuid antud juhul ei ole Patendiameti arvates muutunud KaMS-s sisalduvad alused ega ei ole ka ilmnunud teisi õiguslikke või kaubamärgi ekspertiisi ümberkujundavaid põhimõtteid, mistõttu jääb Patendiamet otsuses öeldu juurde. Patendiameti otsuse kohaselt on Riiklikusse kauba- ja teenindusmärkide registrisse kantud kaubamärk „Ehtne ja Saaremaine! Saaremaa Liha- ja Piimatööstus + kuju“ (reg. nr 24290), mille koosseisus olev kogu sõnaline osa - sealhulgas ka „Ehtne ja Saaremaine“ - on loetletud kaubamärgi mittekaitstavaks osaks. Seega kaitse laieneb üksnes kaubamärgi kujundusele. Taotleja on olnud nõus määrama mittekaitstavaks osaks sõnade kombinatsiooni „Ehtne ja Saaremaine“ ning käesoleval juhul ei näe Patendiamet põhjust, miks peaks sama taotleja poolt registreerimiseks esitatud kaubamärki käsitlema erinevalt juba varem talle registreeritud kaubamärgist.

Patendiamet palub jätta kaebus rahuldamata.

Kaebaja esitas komisjonile oma seisukohad Patendiameti 04.02.2005 seisukohtade suhtes 16.05.2005.

Kaebaja jääb oma kaebuses esitatud seisukoha juurde, et kaubamärk "Ehtne ja Saaremaine!" on käsitletav loosungina, mis tekitab assotsiatsioone, kuid ei kirjelda otseselt kaupade tunnuseid.

Kaebaja ei nõustu Patendiameti seisukohaga, et komisjoni otsus nr. 396-o ei ole käesoleva kaebuse läbivaatamisel asjakohane ega oluline tulenevalt asjaolust, et viide varasemale praktikale sarnastes situatsioonides ja konkreetsetes asjas tehtud komisjoni otsusele ei ole arvestatavad, sest igat kaubamärki peab käsitlema individuaalselt, arvestades olukorraga kaasnevaid asjaolusid.

Asjaolu, et kaebaja ei vaidlustanud kaubamärgi „Ehtne ja Saaremaine! Saaremaa Liha- ja Piimatööstuse + kuju" (reg nr 24290) sõnalise osa mittekaitstavaks määramisest, ei muuda sõnauhendit „Ehtne ja Saaremaine“ eristusvõimeetuks ega võta kaebajalt õigust vaidlustada Patendiameti käesolevakaebuse objektiks olevat ebaseaduslikku otsust.

Lisaks eeltoodule soovib kaebaja juhtida tähelepanu kaubamärgiseaduse § 7 lg-le 2, mille kohaselt sama paragrahvi lõike 1 punkte 2, 3 ja 4 ei kohaldata, kui tõendatakse, et kaubamärk on kaubamärgiregistreerimise taotluse saabumise kuupäevaks kasutamise tulemusel muutunud tööstusomandi kaitse Pariisi konventsiooni artikli 6 bis tähenduses Eesti Vabariigi üldtuntuks.

Kaubamärki „Ehtne ja Saaremaine!“ on kasutatud alates 1995. a nii koos toodete nimetustega, ärinimega, logoga kui ka eraldiseisvana. Seega kaubamärgitaotluse esitamise hetkeks oli kõnealust kaubamärki kasutatud 6 aasta vältel. Kirjale on lisatud kaebaja kinnitus kaubamärgi „Ehtne ja Saaremaine!“ kasutamise mahtude kohta logo koosseisus. Otsingumootoris „neti.ee“ ja „google.com“ märksõna „ehtne ja saaremaine“ sisestamisel tulevad vastused on eranditult seotud kaebaja ning tema tegevusega.

Eeltoodust tulenevalt leiab kaebaja, et kui ka kaubamärk „Ehtne ja Saaremaine“ oleks käsitletav eristusvõimeetu ja üksnes kaupade omadusi näitavana (millega kaebaja siiski ei nõustu), oli ta kaubamärgitaotluse esitamise tähtjaks omandanud eristusvõime läbi pikaajalise ja ulatusliku kasutamise kaebaja toodetel ja seetõttu ikkagi registreeritav.

Kaebaja esitas 25.07.2005. a komisjonile kaebuse juurde lisaks täiendavaid materjale

Kaebaja väidab, et kaubamärk „Ehtne ja Saaremaine!“ on saavutanud üldtuntuse tänu taotlejapoolse kaubamärgi „Ehtne ja Saaremaine!“ pikaajalise ning laialdase kasutamise tulemusena ning antud märki seostatakse just kaebajaga.

Kaebaja leiab, et kaubamärki „Ehtne ja Saaremaine!“ on liha- ja piimatoodetel kasutatud peamiselt koos märgiga „Saaremaa Liha- ja Piimatööstus + kuju“. Eriti kasutatakse kaubamärki „Ehtne ja Saaremaine!“ lihatööstuses, kus nomenklatuur hõlmab ca 950 toodet ning 95% toodetest tähistatakse kombineeritud kaubamärgiga. 2001. aastal oli kaebaja lihasaaduste turuosa ca 11%. Tabelis 1 on toodud kaebaja poolt toodetud kogused kuni aastani 2001, kus toodete tähistamiseks on kasutatud kombineeritud kaubamärki „Ehtne ja Saaremaine! Saaremaa Liha -ja Piimatööstus +kuju“.

Eesti Konjunkturiinstituudi poolt 2005. aasta I kvartalis läbiviidud elanike toitumisharjumuste ja toidukaupade ostueelistuste uuringuga selgitati välja kodumaiseid tootjaid, kelle tooteid tarbijad eelistavad. Eelistusi märgiti alljärgnevas seitsmes tooterühmas: jogurti-, kohupiima-, juustutootjad, lihatöötledjad, leiva- saiatootjad, kalasaaduste tootjad ning puu- ja köögivilja töötledjad. Tabelis 2 (lisa 2) on toodud enim eelistatud lihatöötledjate

järjestus, kus kaebaja omab kolmandat kohta ka 2000 ja 2001 aastate lõikes ning vastavalt 18 ja 23 % tarbijatest eelistab kaebaja tooteid. Nimetatut tõendavad lisades 1-5 esitatud materjalid kaubamärgi "Ehtne ja Saaremaine!" ulatuslikku kasutamist ning otsesest seotust just kaebajaga. Kaubamärki „Ehtne ja Saaremaine!“ on reklaamitud nii eraldi plakatitel kui ka koos märgiga „Saaremaa Liha ja Piimatööstus + kuju“ ülevabariigilistel kliendi- ja suvepäevadel, raadios, televisioonis, messidel ning ka meeneatribuutikal ja transpordivahenditel.

Kaebaja selgitab, et lisades 6-8 loetletud andmed ja lisades 9-16 esitatud materjalid tõendavad, et kaubamärk "Ehtne ja Saaremaine" on otseselt seostatav kaebajaga.

Sellest tulenevalt leiab kaebaja, et kaubamärk „Ehtne ja Saaremaine!“, tulenevalt ulatuslikust ja pikaajalisest kasutamisest, suudab eristada ühe tootja kaupu teiste omadest ning seostub just kaebajaga.

Kaubamärki "Ehtne ja Saaremaine!" on kasutatud alates 1995 a. nii koos toodete nimetustega, ärinimega, logodega kui ka eraldiseisvana. Seega oli kaubamärgitaotluse esitamise hetkeks kõnealust kaubamärki kasutatud 6 aasta vältel.

Kaebaja selgitab, et kaubamärgis kasutatav „S“ täht, koos sellel asuva ristikehinalehe ja juures asuva tekstiga "Saaremaa Liha- ja Piimatööstus", kusjuures „S“ täht koos ristikehinalehega on ka teksti algustäht (nt Lisa 14) võeti kasutusele 1995 aastal, kui tootmiskoondis erastati ja loodi ühistu koos sinna juurde kuuluva aktsiaseltsiga.

Kaubamärk viikingilaeva motiiviga, kus purjedel on kujutatud päike, võeti kasutusele 1996 aastal, kuid sellega märgistati peamiselt lihatooteid (nt Lisa 11).

Eelnimetatud kaubamärki arendati edasi ja viikingilaeva motiiviga kaubamärk koos purjedel kasutatava ristikehinalehe kujutise ja tekstiga "Saaremaa Liha – ja Piimatööstus " (nt Lisa 3) võeti kasutusele katseliselt 1998 aastal. Kuna kaubamärk meeldis üldsusele, kasutati seda kaubamärki värve kombineerides edaspidigi.

Seega aastatel 1995 kuni 2001 on kaebaja oma toodetel kasutanud ennekõike eelpool loetletud logosid. Kuigi logode kujundused on aastate jooksul muutunud, on siiski järjepidevalt kasutatud kaubamärki „Ehtne ja Saaremaine!“ kõigi kolme logo juures. Lisaks on teda kasutatud ka eraldiseisva loosungina. Sellest järelduvalt on kaubamärk „Ehtne ja Saaremaine!“ olnud siduvaks komponendiks tarbijate brändilojaalsuse kujundamisel ja sellega seoses on tarbijatel tekkinud assotsiatsioonid, mis seostavad konkreetselt kaubamärki „Ehtne ja Saaremaine!“ kaebajaga.

Lisatud on:

Lisa 1: Tabel I: Kaebaja poolt toodetud kaubad kuni 2001. aastani, mis on tähistatud kombineeritud kaubamärgiga "Ehtne ja Saaremaine", "Saaremaa Liha- ja Piimatööstus+ kuju" (ühel lehel).

Lisa 2: Tabel 2: Enim eelistatud toiduainetööstuse ettevõtted (% vastanutest).

Lisa 3: mitmesugused ümbrised, pakendid ja etiketid erinevate lihatoodete, sh vorstide, pasteetide ja sültide pakendamiseks ja tähistamiseks (28 tk).

Lisa 4: mitmesugused pakendid ja etiketid täispiimatoodete s.h. hapukoore, keefiri, jogurti ja kohupiimakreemide tähistamiseks (5 tk)

Lisa 5: etiketid juustude tähistamiseks (5 tk)

Lisa 6: üritused (ühel lehel)

Lisa 7: reklaamid (ühel lehel)

Lisa 8: meeneatribuutika (ühel lehel)

Lisa 9: reklaamlehed (2 tk)

Lisa 10: pastapliiatsid (3 tk)
Lisa 11: toodete reklaamkohver (1 tk)
Lisa 12: kilekotid (2 tk)
Lisa 13: visiitkaart (1 tk)
Lisa 14: kleebis (1 tk)
Lisa 15: foto 2000. aasta kliendipäevadelt (1 tk)
Lisa 16: reklaamvoldik (1 tk)
Lisa 17: Koopia kirjast Patendiametile esitamiseks.

Kaebaja lõplikke seisukohti komisjonile ei esitanud.

Patendiamet esitas lõplikud seisukohad 15.08.2008 ning jäi varem esitatu juurde. Asjasse toodud uus motiiv – kaubamärgi üldtuntus – ei ole asjakohane. Kaubamärgi üldtuntust ei ole tõendatud ning kaubamärgi taotluse menetlemisel Patendiametis ei ole kaebaja sellele asjaolule tuginenud.

Komisjon alustas käesolevas asjas lõppmenetlust 07.11.2008.

Komisjoni seisukohad ja otsus

Komisjon, tutvunud menetlusosalise seisukohtadega ning hinnanud esitatud tõendeid kogumis, leiab, et kaebus ei kuulu rahuldamisele.

01.mail 2004. a. jõustus uus kaubamärgiseaduse redaktsioon (edaspidi uus KaMS), mille § 72 lg 5 kohaselt enne 2004. aasta 1. maid Patendiameti tehtud otsuse vaidlustamisel ja uue otsuse tegemisel kohaldatakse Patendiameti otsuse tegemise ajal kehtinud kaubamärgi registreerimisest keeldumise aluseid ja lähtutakse asja uue menetlemise ajal kehtivast menetlusnormist.

Komisjon jätab menetlusosaliste viited varasemate komisjoni otsustele tähelepanuta. Nendel otsustel puudub käesolevas vaidluses õiguslik tähendus. Iga komisjoni otsus tehakse konkreetse asja kohta ja otsustes tuvastatavaid asjaolusid ei ole võimalik kanda automaatselt üle teistesse Patendiameti haldusaktidesse või komisjoni otsusesse.

17.05.2002 otsusega keeldus Patendiamet kaubamärgi „Ehtne ja Saaremaine!“ (taotlus M200100164, esitatud 24.01.2002) registreerimisest kaebaja nimele klassides 29 ja 30.

Äriregistri on-line teabesüsteemist nähtub, et alates 27.03.2007 AS Saaremaa Liha- ja Piimatööstus uueks nimeks on AS Saaremaa Piimatööstus. Kaebaja ei ole nime muutusest komisjonile teatanud ega lõplikke seisukohti komisjonile esitanud.

Vaidlustatud otsuse tegemisel juhendus Patendiamet kuni 30.04.2004 kehtinud KaMS § 7 lg 1 p 2 ja p 3 .

Patendiamet on seisukohal, et kaubamärgina registreerimiseks esitatud kaubamärgil olev sõnade kombinatsioon "Ehtne ja Saaremaine!" on kaupade kvaliteeti, omadusi ning geograafilist päritolu näitav ega ole seepärast vana KaMS § 7 lg 1 p 3 kohaselt kaubamärgina registreeritav tähis.

Samuti on Patendiamet seisukohal, et kombinatsioon „Ehtne ja Saaremaine“ on kaupade

omadusi ja geograafilist päritolu näitav ning ei oma sellest tulenevalt ka eristusvõimet vana KaMS § 7 lg 1 p 2 mõttes. Sõnade kombinatsioon „Ehtne ja Saaremaine!“ ei võimalda eristada ühe ettevõtja tooteid teise ettevõtte samaliigilistest toodetest.

Patendiamet ei pea võimalikuks pidada registreerimiseks esitatud kaubamärki „Ehtne ja Saaremaine!“ vastavaks loosungi nõuetele.

KaMS § 7 lg 1 p 2 kohaselt kaubamärgina ei registreerita kaubamärke, millel puudub eristusvõime.

Komisjon nõustub Patendiameti seisukohaga selles, et sõnade „Ehtne ja Saaremaine!“, kombinatsioon on kaupade omadusi ja geograafilist päritolu näitav, ega oma sellest tulenevalt ka eristusvõimet KaMS § 7 lg 1 p 2 mõttes, ehk sõnade kombinatsioon „Ehtne ja Saaremaine!“ ei erista ühe ettevõtja tooteid teise ettevõtja samaliigilistest toodetest. Komisjon leiab, et kõik Saaremaa, nt looduslikel ressurssidel jms põhinevad tooted on Saaremaiselt ehtsad ja Saaremaise päritoluga, nt kadakast valmistatud tooted.

Komisjon nõustub Patendiameti seisukohaga selles, et sõna „ehtne“ näitab tarbijale kaubamärgi „Ehtne ja Saaremaine!“ koosseisus, et tegemist on kvaliteetse, sh ka tervisliku toodetega. Vastupidisel tähendusel poleks kaubamärkide valdkonnas mõtet. Komisjon nõustub Patendiametiga selles, et sõna „ehtne“ annab toodetele kiitva e positiivse hinnangu ja viitab antud kaubamärgi koosseisus kauba heale kvaliteedile ja omadustele, mitte ei erista ühe tootja kaupu teiste omadest.

KaMS § 7 lg 1 p 3 kohaselt kaubamärgina ei registreerita kaubamärke, mis koosnevad üksnes kaupade või teenuste liiki, kvaliteeti, hulka, otstarvet, väärtust, geograafilist päritolu, kaupade tootmise või teenuse osutamise aega või kaupade või toodete teisi omadusi näitavatest tähistest või andmetest või eelnimetatud tähistest või andmetest, mida pole oluliselt muudetud.

Komisjon leiab, et kaubamärgil olev sõnade kombinatsioon „Ehtne ja Saaremaine!“ on KaMS § 7 lg 1 p 3 mõttes kaupade kvaliteeti, omadusi ning geograafilist päritolu näitav.

Kaubamärk „Ehtne ja Saaremaine!“ informeerib tarbijat sellest, et tegemist on Saaremaal toodetud ja sealsetel toormaterjalidel põhineva kaubaga. Kuna Saaremaa puhul on tegemist ühe ökoloogiliselt puhtama Eesti piirkonnaga (saarega), siis peab tarbija sealt pärinevatest toormaterjalidest valmistatud kaupu kõrgekvaliteedilisteks, sh tervislikeks toodeteks. Eelpool toodut arvestades peab komisjon kaubamärgis kasutatud sõna „ehtne“ kvaliteediomadusi ja sõna „saaremaine“ geograafilist päritolu näitavaks, mis koos moodustavad kaubamärgi „Ehtne ja Saaremaine“ registreerimisest keeldumise aluse KaMS § 7 lg 1 p 3 mõttes.

Komisjon nõustub Patendiametiga selles, et kaebaja väidet nagu tekitaks sõna „ehtne“ tarbijais üksnes assotsiatsioone sõltuvalt nende vanusest, soost jne, ei saa pidada õigeks.

Kaebaja väide, et kaubamärk on registreeritav tervikuna kui loosung, ei ole asjakohane. Patendiamet peab käsitlema eelkõige registreerimiseks esitatud tähist kooskõlas kaubamärgiseadusega ja seetõttu ei tohi märk, sealhulgas ka loosung, olla üksnes kirjeldav. Loosungitele ei ole seaduses teistsuguseid registreerimise või sellest keeldumise kriteeriume sätestatud, kui on teistele märkidele nagu näiteks sõnaline kaubamärk jne. Seoses eeltooduga saab loosungina käsitleda sellist sõnade kombinatsiooni, mis tekitab sõnade kombinatsioonile mõtteliselt uudse tähenduse. Antud juhul mingi uudne või muu täiendav tähendus sõnade

kombinatsioonil puudub, kaubamärkil olevad sõnad ei moodusta üksnes seepärast loosungit, et kombinatsiooni lõppu on lisatud hüüumärk.

Vana KaMS § 7 lg 2 kohaselt paragrahvi 7 lõike 1 punkte 2, 3 ja 4 ei kohaldata, kui tõendatakse, et kaubamärk on kaubamärgi registreerimise taotluse (edaspidi ka registreerimistaotlus) saabumise kuupäevaks kasutamise tulemusena muutunud tööstusomandi kaitse Pariisi konventsiooni artikli 6 bis tähenduses Eesti Vabariigis üldtuntuks.

Kaubamärk „Ehtne ja Saaremaine!“ esitati registreerimiseks 24.01.2001.a. Seega üldtuntuks pidi kaubamärk Eestis saama enne 24.01.2001.

Komisjoni otsuse tegemise seisuga kaebaja varasemat kaubamärki reg nr 24290 „Ehtne ja Saaremaine! Saaremaa Liha- ja Piimatööstus + kuju“ kaubamärgi registris enam ei ole (kustutatud 05.09.2007).

Kaebaja poolt komisjonile esitatud tõendid ei kinnita kaubamärgi „Ehtne ja Saaremaine!“ üldtuntust Eestis enne 24.01.2001. Komisjonile esitatud dokumentidest ei nähtu, mis ulatuses, mis piirkonnas ja millist kaubamärki kuni 24.01.2001 kasutati ja reklaamiti. Samuti ei pea komisjon esitatud asjaolu, et 2001. aastal oli kaebaja lihasaaduste turuosa Eestis ca 11%, nii nagu ka toodetud kaubakoguseid, mis tähistati tähisega „Ehtne ja Saaremaine!“ aastatel 1996-2001 ning Eesti Konjunktuuriinstituudi poolt 2005. a I kvartalis läbiviidud tarbija maitseeelistuste uuringu tulemusi (kaebaja saavutatud III koht) piisavateks, et tõendada kaubamärgi „Ehtne ja Saaremaine!“ üldtuntust Eestis enne 24.01.2001.

Eeltoodust lähtuvalt leiab komisjon, et kaebuse rahuldamiseks puudub alus KaMS § 7 lg 1 p 2 ja 3 kohaldamiseks.

Eeltoodu alusel, juhindudes tööstusomandi õiguskorralduse aluste seaduse §-dest 59, 61, 63 vana KaMS § 7 lg 1 p-st 2 ja 3 uue KaMS § 41 lg-st 5, komisjon,

o t s u s t a s:

jätta kaebus rahuldamata.

Kaebaja võib esitada kaebuse apellatsioonikomisjoni otsuse peale Harju Maakohtusse kolme kuu jooksul apellatsioonikomisjoni otsuse avaldamisest arvates. Kohus vaatab kaebuse läbi hagita menetluses.

Kui nimetatud kaebust ei ole esitatud, jõustub apellatsioonikomisjoni otsus kolme kuu möödumisel otsuse avaldamisest ja kuulub täitmisele.

Allkirjad:

H.- K. Lahek

T. Kalmet

E. Sassian